

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 175b-1882)

Originalt emne

Garnisonen

Garnisonen/Artillerikasernen

Indkvartering

Indkvartering/Indkvartering i Alm

Kloakvæsen og Vandaflledning

Kloakvæsen og Vandaflledning/Kloaker, Kloakanlæg

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Sundhedsvæsen i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 10. august 1882](#)
- 2) [Byrådsmødet den 24. august 1882](#)
- 3) [Byrådsmødet den 8. september 1882](#)
- 4) [Byrådsmødet den 21. september 1882](#)
- 5) [Byrådsmødet den 15. februar 1883](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 10. august 1882 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 175b-1882)

I anledning af den i forrige Møde fremlagte Skrivelse fra Stadslægen angaaende

Sundhedsforholdene paa den midlertidige Kaserne for Artilleriet var fra Sundhedskommissionen modtaget følgende Skrivelse af 9. d. M., saa lydende:

"I Anledning af den hermed tilbagefølgende Skrivelse fra Stadslæge Schmiegelow betræffende den herværende intermistiske Artillerikaserne, hvorover Byraadet under 4. ds. har begjæret Sundhedskommissionens Erklæring, skal Kommissionen efter atter at have taget Forholdene paa Kasernen i I Øjesyn ikke undlade at udtale sin fuldstændige Tilslutning til Stadslægens Udtalelse: "at her synes Forudsætninger at være til Stede for ondartede Febres Opstaaen og Udbredelse." Naar undtages Afløbet fra Pumpen i Gaarden og fra Vandopstanderen ved Stalden - hvilke sidste gennem en Rendesten ogsaa modtager Tagvandet fra Staldens vestlige Side - findes der paa hele den store Kaserneplads ikke Spor af Afløb. Regnvandet flyder paa Bakkeskraanningen ned mod Kasernen og siver her i Jorden og derfra gennem Mur og Grund ind i det overdækkede underjordiske Rum paa Kasernens søndre Side, og gennem underjordiske Gange, som staa i Forbindelse med dette Rum, trænger Fugtighed og usunde Dunster op i Kasernen. Afløb fra Kjøkken og Pissoir gaar til nedgravede Tønder, hvorfra vel en Del tømmes ud, men naturligvis ogsaa en stor Del siver ned i Jorden, tilmed da det udtørnte ledes gennem aabne, for Størstedelen ubrolagte Grøfter eller henkastes paa Møddingen. Tagvandet fra Kasernen og Staldens østlige Tag ledes blot ned til Jorden og overlades saa til sig selv lige som Afløbet fra Kjøkkenet i Sidehuset (hos Vognmanden). Den ubrolagte Stald har aldeles intet Udløb eller Afløb; al Urin og Fugtighed fra Gjødningen trænger ned i Jorden, ligesom ogsaa fra Møddingerne saavel ved Stalden som ved Sidehuset, der ere anlagte paa fri Mark uden Spor af Underlag, Omgjærdning eller Overdækning. Alle disse Forhold gjøre, at Jordbunden bliver aldeles gennemtrængt af forraadnede organiske Stoffer, der saavel gennem Brøndvandet som gennem Uddunstringer maa virke højst uheldig paa Beboernes Sundhed, og ikke mindst naar de som her til Dels indkvarteres ovenover Stalden med kun et tyndt Gibsdække imellem.

Det er Sundhedskommissionen bekjendt, at der fra 3. Artilleriafdeling er klaget over disse Forhold, og at foreløbig Kasernen vil blive rømmet og desinficeret. Men selv om herved selve Bygningen for Øjeblikket kan befries for Smitten, maa Sundhedskommissionen dog i de nævnte uheldige Forhold se en stadig Kilde til ny Udbrud af Sygdommen og maa derfor anse enhver Foranstaltning for frugtesløs, som ikke hidfører et stadigt og godt Afløb fra alle Kasernens Lokaler. Den skal derfor foreslaa, at Brøndene aldeles ikke benyttes, men erstattes af en Ledning fra Byens Vandværk, og Brøndene eventuelt tilkastes. Hullet paa

Kasernens sydlige Side, som næppe nogen sinde vil kunne holdes tørt, og som kommissionen anser for et særdeles sundhedstruende Forhold, bør fyldes. Afløb fra Kjøkkener, Pissoir og Stalde bør ledes gennem Rørledninger til Jægergaardsvejen hvor Grøften maa brolægges. Tagvandet ledes i brolagte Rendestene til disse Ledninger. Møddingerne indrettes efter Sundhedsvedtægtens Paabud. Lokalet over Stalden, der ogsaa, fordi det er beliggende umiddelbart under Taget, er et lidet tilfredsstillende Sovelokale, bør ikke benyttes til Belægning.

Da der i Fjor første Gang klagedes over Forholdene paa Artillerikasernen, saa Sundhedskommissionen vel lige saa godt som i Aar de ovennævnte Mangler, men i Betragtning af Forholdenes intermistiske Karakter og med Forhandlingerne om Rytterikasernen i frisk Minde mente Sundhedskommissionen at burde indskrænke sig til de den Gang foreslaade lempeligere Foranstaltninger. I Aar, da Resultaterne af disse Forhold paa saa sørgelig og haandgribelig Maade give sig tilkjende, maa Sundhedskommissionen finde det aldeles uforsvarligt, om ikke Manglerne blive afhjulpne paa fyldestgjørende maade."

Derhos forelaa som fremsendt af Indkvarteringskommissionen trede Skrivelser, henholdsvis af 30. f. M., 5. og 9. ds. fra 3. Artilleriafdeling til bemeldte Kommission, ved hvilken Opmærksomheden ligeledes henledes paa de tilstedeværende skadelige forhold i hygiejnisk henseende og Anmodning Stilles om, at samme maa blive rettede.

Man overdrog det til Indkvarteringskommissionen at træffe de efter dens Skjøn aldeles nødvendige Foranstaltninger til de tilstedeværende Manglers Afhjælpning. (Se Mødet den 24. August.)

Uddrag fra byrådsmødet den 24. august 1882 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 175b-1882)

I Henhold til den i Mødet den 10. d. M. tagne Beslutning forelagde Indkvarteringskommissionen følgende Indberetninger, henholdsvis fra Stadsingeniøren og Bygningsinspektøren om de Foranstaltninger, der foreløbig ere trufne for at afhjælpe de sundhedsfarlige Mangler ved Artilleriets midlertidige Kaserne. De ere saa lydende:

Indberetninger

om

de Arbejder, der i Henhold til Lægens Forskrift ere udførte paa Artillerikasernen.

1. Samtlige Lokaler ere desinficerede ved Klorkamp;
2. Lagener og Tæpper ere sendte til Vask;
3. Halmsækkene ere, efter at være desinficerede, tømte, Vaarene sendte til Vask og Halmen brændt;
4. Samtlige Lokalet i de 2 øverste Etager ere overkalkede med Klorkalk, dette gælder baade om Loft, Vægge, Gulv og alt malet Træværk;
5. Sengestederne indsmøres med Karbolvand; 6. De underjordiske Rum renses og tilmures;
7. Samtlige Lokaler hvidtes;
8. Alt malet Træværk sæbevaskes.

De under 5, 6, 7, og 8 nævnte Foranstaltninger ere paabegyndte, men endnu ikke fuldførte.

Aarhus, den 24. Avgust 1882

Springborg

Bygningsinspektør.

til

Indkvarteringskommissionen,

Aarhus.

I Følge Indkvarteringskommissionens Bestemmelser blive følgende Arbejder at udføre ved Artillerikasernen ved Jægergaardsvejen:

1. Vandledning fra Opstanderen ved Stalden til Hovedbygningen; denne er nedlagt i forrige Uge og hertil er benyttet de gamle Rør, der i Aar bleve optagne i Jægergaardsvejen af Ledningen til Palmekjærnefabriken. Arbejdslønnen med Nedlægning med Haner vil koste ca. 100 Kr.

2. Kloakledning fra Jægergaardsvejen forbi Stalden til Hovedbygningen, hvilken Ledning optager Afløbet fra den ene Side af Stalden, Pissoiret og Kjøkkenet. Arbejdet paabegyndtes i Begyndelsen af denne Uge og forventes færdigt de første Dage i næste Uge. Bekostningen hertil bliver c. 350 Kr., men Rørene til Værdi 250 Kr. ville kunne benyttes igjen.

3. Brolægning om et Stykke af Stalden og Rendestenen efter Grøften langs Jægergaardsvejen vil blive udført, naar der haves tilstrækkelig gamle Brosten, som vil faas ved Omlægning af den nordre Del af Mejlgade og Guldsmedgade. Til dette Arbejde vil medgaa 40 Kvadrat Fv. og Bekostningen vil blive 280 Kr., hvoraf Stenenes Værdi kan sættes til 160 Kr.

Med Hensyn til Brolægning af Stalden, da vil denne kunne udføres af gamle Brosten fra disse Gader for 1375 Kr. og ere Stenene i denne Sum sat til en Værdi af 780 Kr.

Ærbødigst

P. Sletting.

Højvelbaarne

Hr. Generalkrigskommissær, Borgmester Schmidten,

C. af. D., Dbm. p. p.

(Se Mødet den 8. September.)

Uddrag fra byrådsmødet den 8. september 1882 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 175b-1882)

Efter at Sagen om Sundhedsforholdene paa Artilleriets midlertidige Kaserne paa ny var drøftet, bemyndigedes Indkvarteringskommissionen efter derom stillet Forslag til at lade Barakkestalden brolægge i Løbet af Efteraaaret, efter Haanden som Brosten hertil blive disponible af Byens Beholdning, ligesom man ogsaa vedtog at lade Møddingspladsen brolægge, men derimod ikke, som ligeledes af Kommissionen foreslaaet, overdække. Et af Kommissionen yderligere fremsat Forslag om at lade samtlige Vinduer og Døre i de egentlige Beboelseslokaliteter i Kasernebygningen male blev derimod enstemmig

forkastet. Af de herved foranledigede Omkostninger forventer man at faa en Del refunderet enten af Krigsministeriet eller Indenrigsministeriet, men besluttede iøvrigt i denne Henseende at lade det nærmere bero, indtil Omkostningerne ved Desinficeringen og de øvrige ved Etablissementet trufne foranstaltninger foreligge og kunne opgjøres. (Se Møderne den 24. f. M. og den 21. ds.)

Uddrag fra byrådsmødet den 21. september 1882 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 175b-1882)

Fra 2. Generalkommando-Intendantur forelaa en Skrivelse af 9. d. M., hvori der meddeles, at Krigsministeriet er indgaaet paa at afholde de Udgifter, som blive foranledigede ved Desinficeringen af Artilleriets midlertidige Kaserne paa Sukkerhuset som følge af den blandt Mandskabet opstaaede Tyfusepidemi.

Uddrag fra byrådsmødet den 15. februar 1883 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 175b-1882)

Der fremlagdes en skrivelse af G. D. fra 2den Generalkommando Intendantur, hvori meddeles, at Krigsministeriet paa indstilling af Forplejningskorpset har bifaldet, at de udgifter, tilsammen til beløb 1339 Kr. 77 Ø., der er foranledigede ved de af Indkvarteringskommissionen ved artilleriets af den der i afvigte aar stedfundne tyfusepidemi, maa refunderes Kommunen af Militæretaten. (Se mødet den 21. Septbr. 1882.)